

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 18. november 2019
Kontor: Koncernstyringskontoret
Sagsbeh: Franciska Vinde Dirchsen
Sagsnr.: 2019-0030-2875
Dok.: 1270813

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 106 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 21. oktober 2019. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Peter Skaarup (DF).

Nick Hækkerup

/

Morten Eidner

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 106 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Vil ministeren kommentere artiklen ”Pressede politifolk udskyder sigtelse af mistænkte i voldssager” i Berlingske Tidende den 17. oktober 2019 om politiets opklaringsfrister, herunder redegøre for,

- om det er ministerens opfattelse, at de nuværende tidsfrister for politiets sagsbehandling er urealistisk høje,
- om det efter ministerens opfattelse er korrekt, at fristerne i vidt omfang bliver omgået i politikredsene,
- om ministeren mener, at det er rimeligt, at der opsættes mål og tidsfrister for politiets sagsbehandling og
- hvordan ministeren vil sikre, at politiet har ressourcer til at overholde tidsfristerne for behandlingen af kriminalsager?”

Svar:

Der er ingen tvivl om, at myndighederne i straffesagskæden lige nu er under

et voldsomt pres. Artiklen ”Pressede politifolk udskyder sigtelse af mistænkte i voldssager” i Berlingske Tidende den 17. oktober 2019 understreger det arbejds-pres, som for tiden opleves i politiet og anklagemyndigheden.

For politiet og anklagemyndigheden er der blandt andet store udfordringer med lange sagsbehandlingstider. Det betyder, at mange borgere, som har været udsat for en forbrydelse, ikke får den behandling, de med rette kan forvente.

Det er i mine øjne – særligt i lyset af de lange sagsbehandlingstider – helt legitimt, at vi fra politisk hold foretager en prioritering af, hvilke opgaver politiet og anklagemyndigheden bør have særligt fokus på. De politisk fastsatte frister for sager om vold, voldtægt og våben (VVV-sager) og Rigspolitiets og Rigsadvokatens handlingsplan til nedbringelse af sagsbehandlingstiden i sager om personfarlig kriminalitet er netop udtryk for en sådan prioritering.

Sagerne om vold og voldtægt er omfattet af Rigspolitiets og Rigsadvokatens handlingsplan til nedbringelse af sagsbehandlingstiden i sager om personfarlig kriminalitet. Det er en målsætning i handlingsplanen, at sagsbehandlingstiden fra anmeldelse til afgørelse af tiltalespørgsmålet skal ned-

bringes med 20 pct. ved udgangen af 2020. Handlingsplanen er første skridt til at få knækket kurven for de stigende sagsbehandlingstider i politiet og anklagemyndigheden i disse sager, herunder sagsbehandlingstiden fra anmeldelse til sigtelse. Den målsætning forventer jeg, at politiet og anklagemyndigheden leverer på.

Målsætningerne i handlingsplanen til nedbringelse af sagsbehandlingstiden i sager om personfarlig kriminalitet er Rigspolitiets og Rigsadvokatens bud på realistiske, men ambitiøse mål i den situation, vi står i. Der er endnu lang vej, før politiet og anklagemyndigheden opfylder målene, men Rigspolitiet og Rigsadvokaten vurderer i den første afrapportering på handlingsplanen, at målene vil kunne opfyldes. Det kan imidlertid ikke udelukkes, at den gennemsnitlige sagsbehandlingstid kortvarigt kommer til at stige igen, når politikredsene får ryddet ud i de gamle sager, der ligger i bunkerne.

Jeg kan i den forbindelse henvise til Rigspolitiets og Rigsadvokatens første afrapportering på handlingsplanen, som blev oversendt til Folketingets Retsudvalg den 13. november 2019 (REU Alm. del. Bilag 84).

Problemet med de lange sagsbehandlingstider i politiet og anklagemyndigheden kan imidlertid ikke løses fra den ene dag til den anden. En nedbringelse af sagsbehandlingstiden fra anmeldelse til tiltale for alle straffesager kræver mere omfattende tiltag, som jeg ser frem til at drøfte med Folketingets partier i forbindelse med de kommende forhandlinger om en ny flerårssaftale for politiet og anklagemyndigheden. Som en del af forhandlingerne vil det være naturligt at se på, om mål og frister, der er opstillet for politiet og anklagemyndigheden, rent faktisk sikrer, at borgerne får den bedst mulige behandling.

Justitsministeriet har endvidere til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet en udtalelse fra Rigspolitiet og Rigsadvokaten.

Jeg har noteret mig indholdet i udtalelsen og kan i den forbindelse oplyse, at jeg naturligvis har en klar forventning om, at Rigspolitiet og Rigsadvokaten følger udviklingen i VVV-sager nøje og sikrer, at politikredsene har en hensigtsmæssig adfærd i behandlingen af straffesager, herunder at der naturligvis tages skridt til med det samme at sigte mistænkte, når der er etableret grundlag for dette.

Rigspolitiet og Rigsadvokaten har oplyst følgende:

”Rigspolitiet skal indledningsvis bemærke, at der ikke må herske tvivl om, at måltal og statistik aldrig kan overskygge retssikkerhed. Politiet skal i alle sammenhænge sætte borgerens retssikkerhed først. Det gælder både i forhold til den borger, der mistænkes for at have begået et strafbart forhold, og den borger der er forurettet i sagen. Borgerens retssikkerhed kommer i første række, og det er en ledelsesopgave at sikre, at alle medarbejdere forstår, at retssikkerhed altid har førsteprioritet.

Mål og tidsfrister er imidlertid også en central del af arbejdet med retssikkerhed. Gennem opfølgning på disse sikres gennemsigtighed i politiets arbejde. Det gælder i forhold til borgerne, der skal vide, hvornår de kan forvente, at deres sag behandles af politiet. Det gælder også i forhold til regeringen og Folketinget, der sætter rammerne for politiets arbejde og prioritering af indsatsområder. Endelig gælder det for ledelsen, der skal sætte mål og retning for politiets virksomhed samt prioritere ressourcer og opgaver.

Det er derfor et centralt element i straffesagsbehandlingen, at der er sat mål for sagsbehandlingstiden i VVV-sager (vold, voldtægt og våben) og i sager om personfarlig kriminalitet, og at Rigspolitiet og Rigsadvokaten løbende følger op på at disse sagsbehandlingstider overholdes. Det er ligeså centralt, at statsadvokaterne fører tilsyn med sagsbehandlingen i politikredsene og behandler borgernes konkrete klager over sagsbehandlingen. På den måde kan både fejl i den generelle tilrettelæggelse af straffesagsbehandlingen og konkrete fejl i behandlingen af en konkret straffesag identificeres og adresseres.

Rigspolitiet skal ligeledes bemærke, at indeværende bidrag omhandler delspørgsmål to, der har følgende ordlyd ”om det efter ministerens opfattelse er korrekt, at fristerne i vidt omfang bliver omgået i politikredsene.”

Rigspolitiet har til brug for besvarelsen foretaget en høring af samtlige politikredse med henblik på at afdække, hvorvidt kredsene er bekendt med, om der sker bevidst udskydelse af tidspunkt for sigtelse af mistænkte i VVV-sager med henblik på omgåelse af målene på området. Politikredsene oplyser, at de ikke er bekendt med, at en sådan systematisk praksis skulle være gældende.

Én politikreds kan dog ikke afvise, at der i nogle tilfælde er sket udskydelse af sigtelse, selvom gerningsmanden til en forbrydelse var kendt, og betingelserne for sigtelse var til stede, og at dette kan skyldes prioritering set i forhold til den aktuelle resourcesituation. Politikredsen kan endvidere ikke afvise, at enkelte sagsbehandlere har valgt at udskyde sigtelse i sager i forbindelse med nært forestående ferie eller kursusdage. Udskydelse af sigtelse kan i den forbindelse være sket for at undgå den

situation, at der ikke umiddelbart efter sigtelsen kan foretages det fornødne i forhold til fremdriften i sagen for at overholde sagsbehandlingsfristerne.

En anden politikreds oplyser, at kredsen er blevet opmærksom på, at der af et internt actioncard om behandling af straffelovs-sager generelt har fremgået en uhensigtsmæssig formulering om, at sigtelse af mistænkte burde ske så sent som muligt i efterforskningsfasen. Det pågældende actioncard er blevet revideret den 11. november 2019, og den uhensigtsmæssige formulering fremgår ikke af det aktuelle actioncard. Af politikredsens aktuelle actioncard for VVV-sager specifikt fremgår det, at der skal ske sigtelse af gerningsmanden umiddelbart efter, at denne er identificeret.

Rigspolitiet har indskærpet over for samtlige politikredse, at der skal ske sigtelse i VVV-sager, så snart efterforskningen har tilvejebragt et tilstrækkeligt grundlag herfor. Rigspolitiet har endvidere indskærpet over for sidstnævnte politikreds, at alle interne processer skal udmøntes i overensstemmelse med reglerne for straffesagsbehandling.

Som supplement til politikredsens udtalelse har Rigspolitiet opgjort den gennemsnitlige sagsbehandlingstid fra anmeldelse til sigtelse for VVV-sager, jf. tabel 1, hvor det ses, at den gennemsnitlige sagsbehandlingstid fra anmeldelse til sigtelse er forbedret. Således er sagsbehandlingstiden fra ultimo 2018 til ultimo oktober 2019 faldet med 1,1 dag svarende til cirka 2,7 pct. på landsplan.

Rigspolitiet har samtidig opgjort antallet af verserende anmeldelser af VVV-sager uden sigtelse, jf. tabel 2, samt den gennemsnitlige alder på disse anmeldelser, jf. tabel 3. Her fremgår det, at der fra ultimo 2018 til ultimo oktober 2019 er sket en stigning i antallet af verserende anmeldelser uden sigtelse med 591 svarende til cirka 18 pct., mens den gennemsnitlige alder på verserende anmeldelser uden sigtelse er steget med 46,4 dage svarende til cirka 37,1 pct.

Det kan samtidig konstateres, at der i perioden fra januar til oktober 2019 er sket en stigning i antallet af anmeldelser af VVV-sager med 435, svarende til cirka 2,6 pct., jf. tabel 4, herunder er voldsanmeldelser steget med 281, svarende til cirka 2,1 pct., i forhold til samme periode sidste år.

Rigspolitiet har bedt de fem politikredse (Københavns Politi, Københavns Vestegns Politi, Nordsjællands Politi, Midt- og Vestsjællands Politi, Sydsjællands og Lolland Falsters Politi og Fyns Politi), der oplever den største stigning i beholdningen af verserende VVV-sager uden sigtelse, herunder i alderen på sagerne, om en redegørelse for udviklingen fra ultimo 2018 til ul-

timo oktober 2019. Af politikredsene redegørelser fremgår det, at stigningen skyldes forhold som fx en generel stigning i antallet af anmeldelser af VVV-sager, herunder særligt på voldsområdet, et øget pres på politikredsene ressourcer fx til andre større/komplekse opgaver og afvikling af tilgodehavende frihed mv. Ingen af de fem politikredse har således anført, at de har udskudt at rejse sigtelse.

Rigspolitiet finder ikke, at der med udgangspunkt i ovenstående er grundlag for at konkludere, at der i politikredsene systematisk sker bevidst udskydelse af tidspunktet for sigtelse af mistænkte i VVV-sager, med henblik på omgåelse af målene for sagsbehandlingstid. Ikke desto mindre ser Rigspolitiet med alvor på den negative udvikling i antallet af verserende VVV-sager uden sigtelse, herunder alderen på sagerne. Derfor vil Rigspolitiet følge denne udvikling tæt i forbindelse med den øvrige opfølgning på VVV-sagerne.

Som led i handlingsplanen for personfarlig kriminalitet er der sat mål for forbedringen af sagsbehandlingstiderne fra anmeldelse til tiltale. Dette forventer Rigspolitiet både vil tilskynde til, at antallet af verserende VVV-sager uden sigtelse nedbringes, og at sagerne behandles hurtigere.

Rigspolitiet har i forbindelse med besvarelsen af spørgsmålet indhentet bidrag fra Rigsadvokaten. Rigsadvokaten bemærker, at udviklingen i sagerne om vold, voldtægt og våben følges tæt af både Rigsadvokaten og de regionale statsadvokater på baggrund af blandt andet månedlige datatræk, herunder vedrørende sagsbehandlingstiden fra anmeldelse til sigtelse, og kvartalsvise datatræk vedrørende udviklingen i antal anmeldelser uden sigtelse og alderen på beholdningen af anmeldelser uden sigtelse.

Rigsadvokaten drøfter endvidere løbende udviklingen med de regionale statsadvokater med henblik på iværksættelse af eventuelle tilsynsmæssige tiltag, såfremt udviklingen i sagerne giver anledning dertil. Den gennemsnitlige sagsbehandlingstid fra anmeldelse til sigtelse i VVV-sager har været faldende fra ultimo 2018 til ultimo oktober 2019, og Rigsadvokaten finder ikke, at der på nuværende tidspunkt er noget i tallene, der indikerer, at der er sket en systematisk udskydelse af tidspunktet for sigtelse af mistænkte i VVV-sager. Det udelukker dog ikke, at der i enkelte tilfælde kan være sket en bevidst udskydelse af tidspunktet for sigtelse af en mistænkt i en VVV-sag, men det afspejler sig ikke i tallene. Rigsadvokaten har i lyset af det af Rigspolitiet oplyste om to politikredsers sigtelsespraksis i VVV-sager, bedt de regionale statsadvokater om at tage kontakt til de pågældende politikredse og indskærpe reglerne for straffesagsbehandlingen.

Tabel 1 – Gennemsnitlig sagsbehandlingstid (antal dage) fra anmeldelse til sigtelse for VVV-sager

	2016 (ultimo)	2017 (ultimo)	2018 (ultimo)	2019 (ult. okt.)
Nordjyllands Politi	45,3	35,0	35,7	25,9
Østjyllands Politi	56,5	41,5	39,9	37,8
Midt- og Vestjyllands Politi	32,7	39,7	27,6	28,2
Sydøstjyllands Politi	38,5	35,7	26,8	18,1
Syd- og Sønderjyllands Politi	30,0	28,2	39,0	36,9
Fyns Politi	31,1	45,1	58,3	51,2
Sydsjællands og Lolland-Falsters Politi	55,3	45,5	46,2	42,9
Midt- og Vestsjællands Politi	45,8	48,5	49,5	54,4
Nordsjællands Politi	40,1	50,5	39,8	42,3
Københavns Vestegns Politi	53,8	33,2	32,2	33,8
Københavns Politi	41,5	43,4	41,2	49,1
Bornholms Politi	11,7	14,4	6,3	7,7
Danmark i alt	42,9	40,6	39,7	38,6

Kilde: Rigspolitiet, POLSAS (Dynamiske tal trukket 6. november 2019)

Tabel 2 – Antal verserende anmeldelser uden sigtelser for VVV-sager

	2016 (ultimo)	2017 (ultimo)	2018 (ultimo)	2019 (ult. okt.)
Nordjyllands Politi	202	155	137	143
Østjyllands Politi	284	264	269	212
Midt- og Vestjyllands Politi	165	134	161	131
Sydøstjyllands Politi	274	145	79	86
Syd- og Sønderjyllands Politi	130	171	163	131
Fyns Politi	267	245	259	421
Sydsjællands og Lolland-Falsters Politi	193	226	233	163
Midt- og Vestsjællands Politi	184	133	206	322
Nordsjællands Politi	187	129	201	283
Københavns Vestegns Politi	150	131	189	265
Københavns Politi	716	766	1.403	1.731
Bornholms Politi	5	4	2	5
Danmark i alt	2.757	2.503	3.302	3.893

Kilde: Rigspolitiet, POLSAS (Dynamiske tal trukket 6. november 2019)

Tabel 3 – Gennemsnitlig alder (antal dage) på verserende anmeldelser uden sigtelse for VVV-sager

	2016 (ultimo)	2017 (ultimo)	2018 (ultimo)	2019 (ult. okt.)
Nordjyllands Politi	82	123	110	59
Østjyllands Politi	103	103	60	80
Midt- og Vestjyllands Politi	110	109	113	88
Sydøstjyllands Politi	120	101	97	66
Syd- og Sønderjyllands Politi	107	71	100	95
Fyns Politi	96	136	92	109
Sydsjællands og Lolland-Falsters Politi	89	94	91	79
Midt- og Vestsjællands Politi	89	77	100	128
Nordsjællands Politi	147	103	80	93
Københavns Vestegns Politi	101	82	66	75
Københavns Politi	143	134	175	271
Bornholms Politi	-34	52	25	11
Danmark i alt	114	111	125	172

Kilde: Rigspolitiet, POLSAS (Dynamiske tal trukket 6. november 2019)

Tabel 4 – Antal anmeldelser af VVV-sager

	2016 Jan-okt	2017 Jan-okt	2018 Jan-okt	2019 Jan- okt
Nordjyllands Politi	909	1.185	1.163	1.179
Østjyllands Politi	1.282	2.290	1.757	1.753
Midt- og Vestjyllands Politi	920	1.236	1.247	1.527
Sydøstjyllands Politi	816	1.156	1.308	1.309
Syd- og Sønderjyllands Politi	1.027	1.257	1.364	1.317
Fyns Politi	994	1.327	1.532	1.442
Sydsjællands og Lolland-Falsters Politi	1.004	1.260	1.386	1.428
Midt- og Vestsjællands Politi	755	1.051	1.010	1.124
Nordsjællands Politi	798	1.078	1.111	1.274
Københavns Vestegns Politi	926	1.135	1.317	1.380
Københavns Politi	2.335	3.538	3.573	3.455
Bornholms Politi	85	70	82	97
Danmark i alt	11.851	16.583	16.850	17.285

Kilde: Rigspolitiet, POLSAS (Dynamiske tal trukket 11. november 2019)